

ná struktura jednotlivých svazků je založena na kritickém vyhodnocení pramenů a literatury (s podrobnou bibliografií), na výkladu o zvolené metodě výzkumu, přehledném pojednání o komunikačním systému Zlaté stezky a na podrobném popisu jejího průběhu šumavskou krajinou (s vystižením jednotlivých měst, vesnic a osad, opevnění, mostů, mlýnů a dalších terénních pozůstatků.). Vše je doplněno dobovými vyobrazeními, fotografickým zachycením současného stavu a kartografickým zpracováním. Rychlou orientaci v místních názvech usnadňují topografické rejstříky česko-německý a německo-český. Shromážděná dokumentace je natolik rozsáhlá, že se vhodným doplňkem a zároveň populárním úvodem k ní stává nově vydaný překlad souhrnné knížky o Zlaté stezce, kterou napsal už v roce 1976 a nově ji přepracoval (1993) přední německý znalec této problematiky Paul Praxl (*Zlatá stezka*, Prachatice, Město Prachatice 2016, 112 s.).

K vydání finančně náročné tetralogie se spojilo několik institucí (okresní Prachatické muzeum, krajské Jihočeské muzeum, Jihočeská univerzita, přispěl rovněž Jihočeský kraj), což umožnilo vytisknout celý soubor ve sličné podobě a se stovkami kvalitně reprodukováných barevných a černobílých dokumentárních fotografií, kreseb a plánů. Jelikož jde o společné česko-německé téma, Spolek pro vlastivědná bádání ve východním Bavorsku v Pasově zveřejnil ve spolupráci s jihočeskými institucemi celé dílo rovněž v paralelním německém znění (*Der Goldene Steig. Historische und archäologische Erforschung eines bedeutenden mittelalterlichen Handelsweges* I–IV, Passau, Verein für Ostbairische Heimatforschung 2001–2013), což práci otvírá cestu nejen do Bavorska, ale i dále do západní Evropy.

Výrazem vděčnosti za tuto vstřícnost se stalo připsání čtvrtého, nejrozsáhlejšího svazku bavorským kolegům ze Spolku pro vlastivědná bádání a z Pasovské univerzity. Tetralogie Františka Kubů a Petra Zavřela se tak stala nejen příkladnou ukázkou výzkumu v oblasti historické geografie, archeologie a hospodářských dějin, ale také dokladem účinné přátelské spolupráce českých a německých vědců.

Jaroslav Pánek

Jaromír LINDA

Soupis rukopisů Studijní a vědecké knihovny Plzeňského kraje 3

Praha, KLP – Koniasch Latin Press 2016, XIII + 402 s. + 16 s. barevných příloh, ISBN 978-80-87773-35-2.

Nejen Praha, Brno, Olomouc, Vyšší Brod a Nelahozeves se mohou chlubit svými rukopisnými poklady. I když za touto „velkou pětkou“ zůstává velký odstup, přesto nelze podceňovat ani ostatní lokality, i když jejich význam zpravidla nepřekračuje regionální rozměry. Máme-li dnes díky aktivitě Komise pro soupis a studium rukopisů už rámcový celkový přehled, přesto zůstávají detailní katalogy nevyhnutelnou povinností správců těchto souborů. Tuto povinnost vzali vážně také v Plzni, kde se nacházejí tři z tohoto hlediska zaznamenaní hodné instituce. Jde o Městský archiv, Knihovnu Západočeského muzea a zejména o Studijní a vědeckou knihovnu Plzeňského kraje. I zde se ujal příslušné práce kvalifikovaným způsobem autor už dřívějších soupisů jak muzeálních, tak této knihovny Jaromír Linda. Ten referovaným třetím svazkem uzavřel zevrubnou evidenci rukopisného kodexového materiálu literární povahy (předchozí

svazky vyšly v letech 2004 a 2010). Tentokrát jde o celkem 292 čísel z 16 institucí různé povahy. Jde o knihovny – resp. o jejich torza – osmi institucí církevních, u zbytku jde o různorodé instituce světské; tak zejména tři muzeí, plzeňského gymnázia, o knihovnu Čiperovu (tu jde o veřejnou knihovnu, která nese jméno významného regionálního pracovníka) a Lábkovu. Hovořili-li se o knihovně Kruliše-Randy, třeba hned říci, že tu jde jen o pět rukopisů novověkých cizího původu a o jeden kodex z 15. století s různými sermones (č. 206). Značná část jeho knihovny s řadou významných rukopisů původně z mikulovské knihovny ditrichštejské je totiž uložena v pražské Knihovně Národního muzea, kde se jí nedávno dostalo znamenitého edičního zpřístupnění Michalem Dragounem (Praha 2011). Pokud jde o knihovny církevní, je třeba konstatovat, že tu jde o nevýznamné regionální konventy novověkého původu, takže se nelze divit, že jejich obsah je úzce dobově náboženský, eventuelně v nich přicházejí i katalogy (opět nevýznamné) jejich knihoven či některé rukopisy hospodářské povahy. Ale Linda seznamenal také různé autobiografické zápisky regionálního až lokálního charakteru nejen západ- resp. jihočeského, ale i zahraničního – německého. Atraktivní je zejména obrazový materiál, zpřístupňující i dokumentaci stavitelských artefaktů.

V soupise jsou evidovány i dva další pozdně středověké rukopisy, oba z konventu horsšovskotýnských kapucínů. Protože tento konvent byl ale založen až v polovině 16. století, je nepochybné, že jsou to rukopisy cizí proveniencie. V prvním případě asi vzhledem k tomu, že jde o postilu Matouše z Krakova, zřejmě české, v druhém případě se pisář hlásí do Merseburku. A ještě třeba zmínit č. 228, kde jde o fragmenty biblického tex-

tu, údajně italského původu. Šestnáctému století Linda přiřkl celkem jedenáct rukopisů. Více než dvě stě zbývajících se poměrně rovnoměrně řadí k následným dvěma stěletím, zatím co počet dokladů století dvacátého výrazně klesá.

Vlastnímu katalogu předchází stručná orientační črta (s. IX–XII) ředitelky knihovny Marie Hálové, která podává historii vzniku a růstu knihovny a ovšem i současný stav restitučních požadavků, částečně řešených formou deposit. Ty však neměly vliv na vlastní katalog. Ten doprovázejí velmi zevrubně specializované rejstříky (mj. písma, užitých jazyků, pisářů, umělecko-historický či chronologický), které dávají dobrou představu o obsahu knihy, a které splňují všechny možné (a chtělo by se říci i nemožné) uživatelské požadavky. Že ve jmenném a věcném rejstříku je klášter v Admontu zařazen do Německa, je přehlédnutí, protože jinde je lokalizován správně. Potěšitelně překvapuje, že poměrně hojně je v evidovaných rukopisech zastoupena čeština. K oběma předchozím svazkům už stačí říci jen tolik, že jejich obsah, časový rozsah i struktura popisovaných fondů/sbírek jsou zhruba totožné.

Ivan Hlaváček

Středověk

Linda DOHMEN

Die Ursache allen Übels. Untersuchungen zu den Unzuchtswürfen gegen die Gemahlinnen der Karolinger

(= Mittelalter-Forschungen, Bd. 53)

Ostfildern, Thorbecke Verlag 2017, 616 s., ISBN 978-3-7995-4373-6.

Nelze začít jinak než říci, že jde o *Alles Menschliche*. Jinými slovy platí, že je to

Redakce

Vedoucí redaktorů | Editors-in-chief:

Jaroslav PÁNEK – Jiří PEŠEK

Výkonná redaktorka | Managing Editor: Marie Buňatová

Technický redaktor | Administrative Editor: Jaroslav Novotný

Vědecká rada | Scientific Board:

Zdeněk Beneš, Václav Bůžek, Milan Hlavačka, Martin Holý, Tomáš Knoz, Martin Kovář, Robert Kvaček,

Jiří Lach, Václav Ledvinka, Jiří Malíř, Jan Němeček, Svatava Raková, Eva Semotanová, Petr Sommer,

Miroslav Šedivý, Petr Vorel, Josef Žemlička

s redakčním kruhem | with Editorial Board:

Ivan Hlaváček, Zdeněk Hojda, Miroslav Hroch, Jan Křen, Milan Otáhal, Magdaléna Pokorná, Ivan Šedivý

Mezinárodní vědecká rada | International Scientific Board:

Detlef Brandes (Düsseldorf), Alessandro Catalano (Padova), Robert J. W. Evans (Oxford),

Henryk Gmiterek (Lublin), Wojciech Iwańczak (Warszawa), Dušan Kováč (Bratislava), Antoine Marès (Paris),

Ralph Melville (Mainz), Nicolette Mout (Leiden), Thomas Winkelbauer (Wien)

Návrh obálky a typografie | Design:

Jáchym Šerých

**Vydává Historický ústav AV ČR, v. v. i. | Published by the Institute of History
of the Czech Academy of Sciences**

Adresa / Address:

Prosecká 76, CZ-190 00 Praha 9 – Nový Prosek. Tel.: +420 286 882 121/241

E-mail: cch@hiu.cas.cz

Tiskne Powerprint s. r. o., Kamýcká 751/60, Praha – Suchdol.

Přijímání objednávek | Distribution:

Distribuci předplatitelům provádí v zastoupení vydavatele Česká pošta, s. p., telefonicky na bezplatné lince 800 300 302, elektronicky na: postabo.prstc@cpost.cz, písemně na adrese: Česká pošta, s. p., oddělení periodického tisku, Olšanská 38/9, 225 99 Praha 3. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.

Distribuce pro Slovensko:

Magnet Press, Slovakia s. r. o., Šustekova 8, P. O. Box 17,

SK-851 04 Bratislava, tel.: 01/67201931-33, fax: 02/67201930, e-mail: predplatne@press.sk

Distribution rights in all remaining areas (with the exception of the Czech Republic and Slovakia):

Kubon and Sagner, Postfach 340108,

D-80328 München, Germany, fax: 089/54218218.

Jednotlivá čísla lze zakoupit též v Knihkupectví Academia (Václavské náměstí 34, Na Florenci 3, Národní 7, vše 110 00 Praha 1; nám. Svobody 13, 602 00 Brno) nebo přímo v Historickém ústavu AV ČR, v. v. i. (Prosecká 76, 190 00 Praha 9; j.kozohorska@hiu.cas.cz) či prostřednictvím distributora www.kosmas.cz.

ČČH vychází čtvrtletně / ČČH is published quarterly.

Toto číslo vyšlo v březnu 2018 / This issue was published in March 2018.

Cena jednotlivého výtisku 130 Kč.

ERIH – European Reference Index for the humanities (Category A – International 1); SCOPUS

<http://www.hiu.cas.cz/cs/nakladatelstvi/periodika/cesky-casopis-historicky.ep>

<http://hsozkult.geschichte.huberlin.de/zeitschriften>

<http://cejsh.icm.edu.pl>

<http://www.recensio.net/rezensionen/zeitschriften/cesky-casopis-historicky>

<http://www.proquest.com>

ISSN 0862-6111

